

UWAGI

Związku Stowarzyszeń KONGRES RUCHÓW MIEJSKICH

Do projektu ustawy o jawności życia publicznego

Szanowny Panie Ministrze,
jesteśmy związkiem stowarzyszeń, zajmujących się zwłaszcza monitorowaniem działalności i kontrolą samorządu miejskiego. Dlatego składamy do projektu ustawy uwagi, które zmierzają w kierunku zwiększenia jawności i transparentności życia publicznego.

1. Wnosimy o określenie w art. 7 ustawy, że treści umów, zawieranych przez podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2, podlegają udostępnieniu w BIP.
Wnosimy też, aby do katalogu informacji wymienionych w art. 9 ust. 2, dodać zapis o umieszczaniu skanu umów.

Celem tej regulacji byłby brak sporów o to, czy treści umów są informacją publiczną.

2. Wnosimy o określenie w art. 7 ustawy, że treści analiz i ekspertyz w sprawach publicznych, wykonywanych dla podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 2, podlegają udostępnieniu w BIP.

Takie rozwiązanie rozstrzygnęłoby, że dokumenty tworzone za publiczne pieniądze i w sprawach publicznych, będą dostępne, a nie ukrywane.

3. Wnosimy o stworzenie w art. 9 możliwości weryfikacji (np. przez szefa CBA albo Prezesa Rady Ministrów), czy ujawnienie informacji istotnie zagraża podstawowym interesom spółki, a w razie potrzeby – stwierdzenia konieczności publikacji rejestru umów.

4. Wnosimy o ograniczenie możliwości, o której mowa w art. 9 ust. 6, tylko do danych określonych w art. 9 ust. 2 pkt 1-2 i 5-8.

Istnieje obawa, że uprawnienie spółek będzie wykorzystywane do ukrywania spraw, które nie powinny takiej ochronie podlegać.

*Zapis art. 9 ust. 6 jest niejasny i nieprecyzyjny i praktycznie wyłącza z dostępu pewne informacje na podstawie niejasnych i subiektywnych, nieweryfikowalnych przesłanek. Wyłączenie z jawności może nastąpić tylko „ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i **podmiotów gospodarczych** oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub **ważnego interesu gospodarczego państwa**” (Konstytucja RP). Wystarczającym ograniczeniem, który zabezpiecza interesy podmiotów, są zapisy o tajemnicy przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o zapobieganiu nieuczciwej konkurencji, a o których jest mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2) lit. b).*

5. Wnosimy o dodanie, na przykład w art. 16 lub art. 17 przepisu, który zobowiąże do publikacji odpowiedzi na wniosek, także w BIP podmiotu zobowiązanego.

Takie rozwiązanie poszerzy zakres adresatów (obecnie informacja publiczna, która służyć by mogła wielu obywatelom, jest tylko wysyłana do wnioskodawcy), a także spowoduje spadek liczby wniosków obywateli

o ten sam przedmiot zapytań. Wiele instytucji praktykuje już takie rozwiązanie (np. Ministerstwo Cyfryzacji, Urząd Miejski Wrocławia, UM w Gorzowie Wielkopolskim).

6. Wnosimy o określenie w art. 20, że przekształcenie informacji na formę elektroniczną nie podlega opłacie.

Takie rozwiązanie byłoby spójne z polityką cyfrową państwa i skłaniałoby do oszczędności papieru, a także korzystania z poczty elektronicznej.

7. Wnosimy o rezygnację z art. 20 ust. 3 i przywrócenie dotychczasowej reguły, zgodnie z którą brak opłaty nie hamował udostępnienia informacji.

Rozwiązanie przyjęte w proponowanym przepisie przedłuża czas trwania udzielenia informacji, co sprawia, że informacja staje się mniej aktualna, sprzecznie z celem jawności.

8. Wnosimy o wykreślenie art. 21 ust. 2. z ustawy.

Zaproponowane rozwiązanie może spowodować faktyczne utrudnienie w realizacji prawa do informacji publicznej, przez użycie nieostrych i ocennych sformułowań. Może też spowodować, że informacja publiczna będzie dostępna tylko dla wybranych.

Uważamy, że głównym środkiem służącym odciążeniu urzędów od realizacji dużej liczby wniosków, powinno być szersze publikowanie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej, do którego można po publikacji odsyłać wnioskodawców.

9. Wnosimy o określenie w art. 24 także czasu rozpoznania skargi kasacyjnej przez Naczelny Sąd Administracyjny na trzy miesiące od otrzymania akt przez ten sąd.

W praktyce to postępowanie kasacyjne trwa najdłużej; termin skróciłby okres oczekiwania na wyrok. W sprawach informacji publicznej mocno liczy się czas, gdyż obywatel ma prawo do informacji aktualnej.

10. Wnosimy o wykreślenie w art. 29 ustępu 6 pkt 2-3 oraz ustępu 7.

Takie rozwiązanie wywołuje obawę, że nastąpi spadek zaangażowania organizacji i obywateli w sprawach publicznych, a także odstraszy potencjalnych darczyńców. Uważamy jednak, że w celu uniknięcia konfliktu interesów organizacje finansowane ze środków publicznych, powinny obowiązkowo publikować w swoim BIP lub na swojej stronie internetowej, wykaz wszelkich dotacji wraz z ich kwotami.

11. Wnosimy o dodanie w art. 44 obowiązku publikacji decyzji przez Komisję do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów w BIP Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Takie rozwiązanie zapewni przejrzystość decyzji i pozwoli na ich kontrolę społeczną, która jest celem ustawy.

12. Wnosimy o zmianę w art. 96 i zamianę słów „radnego tej jednostki samorządu terytorialnego” na słowo – „obywatela”.

Wszyscy obywatele są równi wobec prawa, a dostęp do umów powinien być zagwarantowany możliwie szeroko, nie tylko radnym, zgodnie z art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

13. Wnosimy o określenie w ustawie, że w sprawach dostępu do informacji publicznej organem wyższego stopnia wobec organów jednostki pomocniczej gminy, kierownika samorządowej osoby prawnej, samorządowej jednostki organizacyjnej lub spółki z udziałem jednostki samorządu terytorialnego, jest odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa.

Podmioty te nie są „klasycznymi” organami administracji publicznej, dlatego w Kodeksie postępowania administracyjnego nie ma wobec nich organu wyższego stopnia. Stąd w praktyce zastosowanie ma wniosek o ponowne rozpatrywanie spraw. Większy sens ma odwołanie się do kontroli zewnętrznej, choć w ramach tego samego samorządu, niż ponowne rozpoznawanie spraw.

14. Wnosimy o dodanie przepisu (w ustawie albo nowelizującego ustawę o dostępie do informacji publicznej), który przewidywałby obowiązkowe udostępnianie w BIP decyzji o ustaleniu warunków zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, wraz z załącznikiem, a także decyzjami o zmianie lub uchyleniu takiej decyzji.

Decyzja o ustaleniu warunków zabudowy lub decyzja o lokalizacji celu publicznego wydawana jest kiedy brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niejako „zastępując” go praktycznie. Niestety, w praktyce ich treść nie jest dostępna publicznie – w przeciwieństwie do planów zagospodarowania. Niedostępność decyzji na styku nieruchomości i przestrzeni prowadzi do powstawania niejasności na tym polu.

15. Wnosimy o dodanie przepisu, który zobowiązywałby do publikacji w BIP imion, nazwisk i stanowisk/funkcji osób zatrudnionych (co najmniej) w: ministerstwach, urzędach centralnych, urzędach wojewódzkich, urzędach zespolonej administracji rządowej, sądach, prokuraturach, urzędach marszałkowskich, starostwach powiatowych i urzędach gmin.

Rejestr umów dotyczy umów cywilnoprawnych, nie zaś umów z zakresu prawa pracy. Obywatele powinni mieć wiedzę o osobach, zatrudnionych w najistotniejszych z punktu widzenia państwa lub samorządu urzędach.

16. Wnosimy o dodanie w ustawie przepisu, zgodnie z którym jeśli podmiot zobowiązany nie posiada informacji, o których mowa we wniosku lub jego części, a informacje te posiada inny podmiot, pierwszy podmiot niezwłocznie, nie dłużej niż w ciągu siedmiu dni, przekazuje wniosek do rozpatrzenia właściwemu podmiotowi, informując o tym wnioskodawcę.

Tego rozwiązania, obecnego w Kodeksie postępowania administracyjnego (art. 65), niestety nie ma w ustawie o dostępie do informacji publicznej. Obywatele często nie znają dokładnej struktury administracyjnej, a takie rozwiązanie oszczędziłoby im czasu.

Z poważaniem

W imieniu Kongresu Ruchów Miejskich

Lech Mergler, prezes zarządu

Poznań, 2 listopada 2017 r.